Det Mörka Ljuset – Lars Lerin
En audiovisuell föreställning av Sara Broos.

Elverket
26 september, 2026 – 10 januari, 2027

Publiken får ta del av både Lars Lerins måleri, hans eget arkivmaterial med filmer och fotografier samt filmer som Lars Lerin spelade in tillsammans med vännerna Marc Broos och Karin Broos på 80- och 90-talen.

Ett timglas med sand målat av Lars Lerin räknar ner tiden i rummet innan föreställningen börjar.

–

Koncept, klipp, regi: Sara Broos
Målningar och röst: Lars Lerin
Producenter: Lars Beckung, Fredrik Wikingsson, Lisa Berggren Eyre, Jesper Kurlandsky.
Teknisk producent, *visuella effekter och animation*: Jonas Johansson, The Chimney Pot *engagerade VFX-artister* Deniz Özumagi, Jacob Gåfvels, David Nord och Boris Nawratil under projektledning av Pia Åstrand.
Visuella effekter och animation: David Giese, Johannes Ferm Winkler, Jon Skår, Linn Willebrand, Viktor Tegréus och Annie Tådne, Tone Bjordam.
Reprofoto: Kristoffer Andrén
Ljudläggning och mix: Alexander Berggren
Music supervisor: Magnus Palmborg
Disguiseoperatör: Arash Shiri, Joacim Jardenäs
Musik: Pelle Andersson, Henrik Meierkord, Marco Lucchi, Pelle Ossler, Cigarettes after sex, Sole Gipp Ossler, Helios, Joseph Wilkinson, Adam Fielding, Guillaume Poncelet, Röyksopp / Susanne Sundfør, Arvo Pärt, Olafur Arnalds

elverket.com

–

Regissör Sara Broos är Lars Lerins guddotter och har tidigare bland annat gjort dokumentärfilmen *För Dig Naken* (2012) en kärlekshistoria med Lars Lerin och Manoel Marques.

För er som vill se den filmen och läsa mer om processen bakom produktionen *Det Mörka Ljuset* gå in på: sarabroos.com/det-mörka-ljuset-lars-lerin

Det Mörka Ljuset – Lars Lerin

Som tonåring drömde jag om berömmelse. Nu står jag där på mitt museum Sandgrund, framgångsrik och känd, med större delen av livet bakom mig, på gränsen till panik. Jag känner kallsvetten bryta fram i pannan, kinderna blossar. Vart jag än vänder mig möts jag av glada, förväntansfulla akvarellentusiaster. Man undrar om teknik och tillvägagångssätt, vilka färger, vilket papper, hur att få fram en viss mängd ljus. Hur lång tid tar det att måla en akvarell? Någon tycker att tavlorna är för mörka. Varför målar jag inte med lite gladare färger? Om akvarellteknik har jag egentligen inte mycket att säga. Inte för att jag har några hemligheter att hemlighålla, inget recept på hur man bär sig åt. Men utbildningen till konstnär är minst lika lång som för en läkare. Tusen och åter tusen arbetstimmar. Hela livet.

I flera år var jag inte vaken nog att ta in nya intryck utan målade samma bild om och om igen. Jag målade hellre det jag tänkte mig än det jag såg. Under mina morgonpromenader brukade jag roa mig med att leka utomjording och låtsas se världen med nya ögon, låta mig överraskas av den gröna skillnaden mellan en gran och en tall i just dagens ljus. Det är ett sätt att öva blicken – för att undgå slentrian. Det mesta är beskrivet förut, men ingen ser ju just detsamma som jag. Så länge jag är nykter och håller ögonen öppna behöver jag inte ängslas över upprepning. Den grå vardagen behöver inte vara så grå, om man själv har möjlighet att välja dagens färgskala. Plötsligt kan en ny verklighet uppdagas för en. Det är det som är så fantastiskt med att vara vid liv, att det alltid finns så mycket kvar att upptäcka. Åkersorkens fortplantning är t ex helt okänd.

”Det gäller att ta tillvara på det första intrycket och hysa vördnad för den egna upplevelsen”, menade Bror Hjort. Och; ”att vara alldeles för djävligt fräck, men from som ett lamm. Och ömsint. Man måste tycka själv att det är vackert när man spelar. Det är livet vi älskar, det outgrundliga, skrämmande, fasansfulla, men dock underbara och det är dess hemlighet vi söker”.

Som landskapsmålare är man beroende av vädret, även när man sitter inne. I Lofoten brukade jag sitta i fönstret och se det ena lågtrycket efter det andra rulla in över Vestfjorden. Den ständigt växlande väderleken passade mitt akvarellkynne. I ena stunden sol och klar himmel och i den andra en svart snöby. Jag måste skynda med penseln innan allt raderades.

Det stora går igen i det lilla. Enheten i mångfalden, mångfalden i enheten. Det kan lika gärna handla om mossan på ett flyttblock som en blinkande spansk stjärnhimmel eller timmerfottare i Ångermanälven, svärtan i en skogstjärn, en ko med blomsterkrans kring hornen,

fru Bojan rökande hemma i vardagsrummet, lilla dottern Irma med dockvagn eller gossen Sven med leksaksbil, solglimtar, åskvädersmoln, snöyra, fabriksrök.

Det bor nog en liten dinosaurie i mig, för jag har alltid intresserat mig för sådant som dör ut. I det långa loppet försvinner ju allt och alla. Gräs och skog vandrar in över våra motorvägar och kollapsade varuhus. Till slut kommer ingenting annat än grus återstå av våra strävanden.

Med tiden har besattheten att måla avtagit, jag arbetar inte aktivt med penseln mer än högst ett par timmar per dag. Ändå lever jag större delen av min vakna tid i konsten. Jag går ut och går, jag kör bil, jag ser på TV med blicken skärpt. Och överallt dyker ”motiven” upp. Det kan lika gärna vara grannens solrosåker, som ett sopberg i *Dokument utifrån* eller de svarta rökpelarna över ett sönderbombat Syrien, den röda ladan jag passerar på väg till ICA, musen som katten kommer hemjamande med, en översnöad cykel, ett vackert moln, ett visst ljus över sjön, blänket i en glasskål, det svarta flimret i en björkdunge, några snöflingor som barnen klippt till på förskolan och klistrat på fönstret, en hotellinteriör i en resekatalog, ett gammalt urblekt familjefoto, en trehövdad kalv i formalin på Naturhistoriska museet i Göteborg, en uppstoppad nötskrika, en urtvättad persisk matta på en piskställning mellan hyreshusen i Skoghall, en spegelsal i Versailles, en mossig sten, en trasig stol, en moské, ett tauerat sjömansbröst, insnöade gårdar på Österlen, då vemodet rullar in som i Ted Ströms *Vintersaga*. Ingenting är värt mer eller mindre i mina ögon. Och när allt kommer omkring är det ändå ljuset som är själva motivet. Rembrandt hade förmågan att ge ljuset själ. Ljuset som människans röst. Den flämtande lågan som hotas av det stora mörkret.

/ Lars Lerin

Om *Det Mörka Ljuset – Lars Lerin*
/ Sara Broos

Lars Lerin är en av Nordens mest älskade och betydelsefulla konstnärer. Med sitt storslagna måleri och sitt personliga berättande har han berört människor långt utanför konstvärlden. *Det Mörka Ljuset* är en omslutande upplevelse som låter publiken stiga in i hans inre värld av ljus och mörker, ensamhet och gemenskap, längtan och hemkomst. En resa från barndomens Värmland till Lofotens magiska ljus och vidare ut i världen.

En audiovisuell föreställning om kampen att få vara den man är, att överleva genom konsten, att längta bort och hem och om att finna skönhet även i det vardagliga och grå. I en gestaltning som skiftar mellan dramatik och stillhet får vi följa Lars Lerin genom hans måleri, personliga minnen och livsavgörande möten. Från barndomens Munkfors, där känslan av utanförskap och kravet att passa in tidigt formar honom, till de människor som ger honom mod att vara sig själv.

Berättelsen tar sin början i barndomen, 50-tal på den värmländska landsbygden där idyllen och tryggheten gradvis bryts när Lars blir medveten om att han inte motsvarar omgivningens förväntningar på hur en pojke ska vara. Istället för att spela hockey och fotboll klär han sig i klänning och drömmer om att få vara flicka.

När världen känns främmande blir skapandet en plats där han kan existera utan att behöva definiera sig. Lars beskriver själv hur konsten sannolikt räddat hans liv – genom skam, missbruk, kärlek, förlust och ensamhet. Berättelsen skildrar hur ett liv av anpassning kan leda till att gränsen mellan den egna personen och de roller man spelar suddas ut.

Han berättar om behovet av att förställa sig, att klä ut sig, att vara någon annan. Det som började som en strategi för överlevnad utvecklas till ett mer omfattande sökande efter befrielse. Samtidigt växer missbruket fram som ett sätt att dämpa ångest och självförakt. I föreställningens mörkaste partier framträder ensamheten som en existentiell kraft. Trots framgångar känner han sig fortfarande främmande inför världen och inför sig själv. Lars söker sig ut i världen, vilket tillför både ett nytt ljus och en ny riktning i hans måleri men även upplevelsen av att lämna sina tidigare roller och kunna omdefiniera sig själv. När han i slutet återvänder till Värmland infinner sig känslan av en hemkomst – inte bara till en plats utan till sig själv.

Sökandet efter ljus i mörkret är grundläggande. Genom berättelser om utanförskap, skam, ensamhet, missbruk, förlust och åldrande utforskas människans förmåga att finna mening även i det svåra. Och hur ljuset framträder som tydligast mot de mörkaste partierna.